

Mies, metsä ja kartta

YRJÖ RUOTSALAINEN

Jukka Pyykönen on Ruska-Rastien ratamestari. Aholahden varikkoalue tarjoaa haasteita suunnistajille.

Karoliina Helander
SAVONLINNA

JUKKA PYYKÖNEN on tarponut Aholahden entisen varikon metsämaisemissa kerran jos toisenkin. Viime syksynä alkanut kartanteko saa huipennuksensa lokakuun alussa, kun Ruska-Rastien suunnistajat ampaisevat radoilleen.

Vielä eivät ratamestarin ajatukset ole niinkään paljon radoissa.

–Kartassa on vielä jonkin verran tekemistä. Mutta olen ehtinyt jo päällisin puolin katsella mahdollisia ratavaihtoehtojakin, savonlinnalainen suunnistuksen monitoimimies sanoo.

ENTISELLE puolustusvoimain varikkoalueelle ei kovin moni ulkoilija ole vielä rohjennut. Ehkä ajatukset ovat samankaltaiset, kuin Pyykösellä.

–Jännä juttu, että varikkoalueella liikkua on vähän sellainen olo, kuin lapsella omenavarkaissa. Jotenkin sitä on niin oppinut pitämään aluetta kiellettyä.

Slueen kartoittamisessa on ollut savottaa. Korkeuserot sisältävä perusversio kartasta on Pyykösen käsissä täydentynyt hiljaksen jyrkänteillä, hakkuualueilla, kivillä ja monella muulla.

Maaston moninaisuus viehättää, mutta tuo myös haasteita. Kyseessä on rikkonainen ja maastoltaan haastava alue.

–Alueen radat ovat omiaan fyysisille suunnistajille. Työmiehen maasto, ratamestari analysoi.

Lapset hahmottavat vaikkapa tiet ja polut hyvin.

Jukka Pyykönen

PYYKÖNEN on toiminut ratamestarina omien sanojensa mukaan kymmeniä kertoja aina 80-luvulta lähtien. Viime vuosina hän on pitänyt hieman taukoa ratojen suunnittelusta, karttojen tekeminen on vienyt miestä enemmän.

–Kun tätä ei tee ammatikseen, niin haluan säilyttää homman sellaisena, ettei tarvitse stressata.

Jukka Pyykönen sanoo suunnistuksen tarjoavan hienoja elämyksiä kaikentasoisille harrastajille. Suunnistus on vienyt Pyyköstä muun muassa Uuteen-Seelantiin ja Australiaan.

–Karttoja on mukava tehdä, jos ei ole kiire ja saa mennä omaan tahtiinsa.

KARTANTEKO on hidasta puuhaa. On käveltävä, mitattava, piirrettävä.

Välillä maastossa tehdyt piirroksat skannataan tietokoneelle – ja sitten mennään taas maastoon. Lopullisen arvion kartan onnistumisesta saa vasta, kun ensimmäiset suunnistajat lähtevät alueelle.

Mikä saa miehen tarttumaan uuteen karttahaasteeseen kerta toisensa jälkeen?

–Tämä on hyvä stressinpoistokeino. Karttaa tehdessä täytyy ajatella vielä intoutuisi potkupalloilemaan takapihoilla.

Tällä hetkellä kansallisen tason savonlinnalaislähtöiset jalkapalloilijat vastaavat heidän kotikaupungistaan kysyttyä, että ihan jees, mutta ei siellä oikein tajuta olosuhteiden päälle.

Ihan sama kiekkoilussa. Seurassa tehdään kaikki mitä voidaan, mutta jos olosuhteita – esimerkiksi jäähallin kuntosalin parannusta tai äänentoiston korjaamista – ei oteta tosissaan, jää homma auttamatta aavistuksen tunkkainen maku suuhun. Ihan oookoo, mutta vii-

Toisaalta Pyykönen huomauttaa, ettei karttaa voi lähteä tekemään väsyneenä. Henkisesti pitää olla hyvä vireystila yllä, että homma toimii.

RATAMESTARILTA vaaditaan monen asian hallintaa. On tiedettävä, kuinka moneen eri sarjaan ratoja tehdään ja minkälaiset vaatimustasot eri sarjoissa on. Ruska-Rasteilla kilpailee suunnistajia 10-vuotiaista yli 65-vuotiaisiin.

–Lasten radat ovat haastavimpia. Minun on pystyttävä asettamaan lapsen asemaan ja katsomaan maastoa lapsen näkövinkelistä, Pyykönen valottaa ratamestarin haasteita.

–Lapset hahmottavat vaikkapa tiet ja polut hyvin. Pääsääntöi-

sesti kaiken sellaisen, joka on ihmisen tekemää. Mutta nuorimmat suunnistajat eivät pysty hahmottamaan maaston omia korkeuseroja yhtä hyvin kuin aikuiset.

PYYKÖSEN mukaan lasten radoissa on huomioitava myös se, että kartan on oltava erityisen tarkka. Lapsi kun ei osaa ajatella luonnon muista merkeistä, että tietyssä kohdassa on varmaan jokin aika sitten ollut jotain muuta, kuin mitä siinä on nyt.

Koukkupolvien –kuten Pyykönen ikääntyneempiä suunnistajia humoristisesti kutsuu– radoissa haasteena on puolestaan se, että rata on suunnistustehtäviltään riittävän vaikea, mutta se ei saa olla liian pitkä.

Jukka Pyykönen

- Syntynyt Nurmeksessa 1952.
- Muuttanut Savonlinnaan 1982.
- Perheeseen kuuluvat vaimo ja yksi aikuinen lapsi.
- Työskentelee Etelä-Savon Metsäkeskuksen metsätaloustarkastajana.
- Aloitti oman suunnistusuransa 70- ja 80-lukujen vaihteessa kuntosuunnistuksilla.
- Siirtyi myöhemmin kilpasuun-

nistukseen kansallisella tasolla kilpailevan vaimonsa innostamana. ● Ei enää suunnista itse, mutta tekee karttoja ja toimii ratamestarina. ● Toivoo, että suomalaislapset ja -nuoret innostuisivat suunnistuksesta. Se vaatii kuitenkin myös lasten vanhemmilta panostusta, jotta lapset pääsevät suunnistus-tapahtumiin.

KESÄN MYRSKYT aiheuttivat oman haasteensa myös Ruska-Rastien ratamestarille.

–Alueella on kaatuneita puita, emmekä tiedä, korjataanko niitä pois ennen kilpailua.

–Ratojen kannalta sillä on pal-

jonkin merkitystä. Siksi ratoja ei voi suunnitella aivan loppuun saakka ihan vielä, Pyykönen muistuttaa.

40. Ruska-Rastit järjestetään lauantaina 2.10. Aholahdessa.

VUOROPARI

Tosiliikkuva Savonlinna

PESOSEN JARMO pohti viime viikolla sitä, että Savonlinnaa koskevat uutiset ovat viime aikoina olleet aika lailla negatiivisia. Kaikenlaista lopetetaan, eikä rahaa ole ja väki muuttaa pois.

Niinhan se on. Vasta muuttaman vuoden Savonlinnassa asuneena sohaien muurahaipesää toteamalla, että aika paljon on itsestä kiinni. Kaikki kehitys ei vie taaksepäin, ellei niin haluta.

Savonlinnassa perusasenne on se, että kaikki oli ennen paremmin ja jos jotain uutta keksitään, se on silkkaa hulluutta. Jos joku vielä ideansa toteuttaa – hän se vasta nuija onkin. Ymmärtäisi nyt, että ajan kanssa huomaa ideansa hölmöksi ja jossain vaiheessa uusikin on vanhaa. *Minähän sanoin* – savonlinnalaisen yleisin sanonta.

KUMIROUHEKENTTÄHÄN on jo tässä asiassa legendaarinen. Siis se, ettei sitä ole ollut. Monta jalkapalloilevaa sukupolvea on hukattu turhanpäiväiseen jaaritteluun ja toiveeseen, että jos se nuorisovielä intoutuisi potkupalloilemaan takapihoilla.

Tällä hetkellä kansallisen tason savonlinnalaislähtöiset jalkapalloilijat vastaavat heidän kotikaupungistaan kysyttyä, että ihan jees, mutta ei siellä oikein tajuta olosuhteiden päälle.

Ihan sama kiekkoilussa. Seurassa tehdään kaikki mitä voidaan, mutta jos olosuhteita – esimerkiksi jäähallin kuntosalin parannusta tai äänentoiston korjaamista – ei oteta tosissaan, jää homma auttamatta aavistuksen tunkkainen maku suuhun. Ihan oookoo, mutta vii-

meinen silaus puuttuu.

Ampujatkin joutuvat taistelemaan sisäradastaan ja palloilujoukkueet salivuoroista.

TÄSTÄ KAIKESTA sisuuntu- neena ryhdyin miettimään, mikä saisi nuoret ja lapsiperheet jäämään tai jopa tulemaan Savonlinnaan.

Työpaikat ovat tietenkin se ykkösasia.

Niitä ei joka alalla ole. Mutta otetaan nyt vaikka esimerkiksi pari, joista toinen puolisoista on sairaanhoitaja ja toinen lääkäri. Molemmille on täällä töitä aivan varmasti. Asuminen on suurempiin kaupunkeihin verrattuna edullista ja järjvaimemat kruunaavat komeuden.

Tälle parille olisi varmasti huippuasua, jos Savonlinna olisi tunnettu positiivisesta suhtautumisesta liikuntaan.

Täällä ei mukistaisi, vaan laitettaisiin kaikki olosuhteet primakuntoon. Eikä enää muisteltaisi kaiholla sitä, kun lasten liikkumiseen riittivät laudanpätkät, joilla hiihdettiin umpihangessa kouluun.

NYKYAIKA on nykyaikaa. Lapset eivät hiihdä kouluun. Mutta liikkumisen tarve ja halu eivät ole kadonneet. Usein lapsen innon sytymisessä tai laantumisessa kyse on siitä, millä tavalla ympäristö suhtautuu liikuntaan.

Jos olosuhteet eivät ole kunnossa ja korjauksia pitää odottaa aikuisten jäärapäisyyden takia vuosikaudet, on täysi-ikäisenä helppo kääntää auton nokka sinne, missä hommat pistetään kuntoon.

Moni asia täällä on liikunnan osalta mainiosti, mutta

prima löytyy liian vähän. Edistys vaatii rohkeita päätöksiä nyt eikä sitten joskus.

SSL:N PUHEENJOHTAJA Hannu Soini sanoi Elonkorjuumarkkinoiden Itä-Savon kansalaistorilla osuvasti: Savonlinnassa liikuntamahdollisuuksien kehittäminen on usein kiinni siitä, kuka päätöksentekijöistä on innostunut mistäkin lajista milloinkin.

Näin ei pitäisi olla. Kaikkien pitäisi olla kiinnostuneita liikunnasta. Uskon, että moni perhe viihtyisi Savonlinnassa entistä paremmin ja pysyisi terveempänä, jos liikunta ja liikuntaolosuhteiden kehittäminen olisivat päättäjien arvoasteikon kärkipäässä.

Tai ovathan ne, puheissa. Mutta vain toteutuneilla

suunnitelmissa on väliä. Tosi- liikkuva Savonlinna, siinäpä slogania kerrakseen.

Karoliina Helander
karoliina.helander@ita-savo.fi

